

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1194/2527

นายโธมัส จอห์นสันโจทก์ กรมทะเบียนการค้า กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1157, ป.พ.พ. มาตรา 1172, ป.วิ.พ. มาตรา 55

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องคดีในนามของโจทก์ซึ่งเป็นกรรมการบริษัท มีชื่อฟ้อง ในฐานะทำการแทนบริษัทเพื่อ บังคับจำเลยให้รับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง กรรมการและอำนาจกรรมการของบริษัทให้โจทก์เป็น กรรมการแต่เพียงผู้เดียว มีอำนาจลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัท อันถือได้ว่าโจทก์ เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงมีอำนาจฟ้องคดีในขณะยื่นฟ้อง แต่เมื่อปรากฏว่าโจทก์ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทและไม่ได้เกี่ยวข้อง กับบริษัทอีกต่อไปแล้วทั้งที่ประชุมวิสามัญของผู้ถือหุ้น ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ ว่ากรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการ 2 คน ไม่ใช่โจทก์ จึงถือว่าโจทก์ ไม่มีส่วนได้เสียโดยตรงในคดีนี้อีกต่อไป อำนาจฟ้องของโจทก์จึงหมดลง ศาลยอมพิพากษายกฟ้อง โจทก์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นกรรมการบริษัทซึ่งจดทะเบียนกับหน่วยงานของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 เป็น ข้าราชการเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองทะเบียนธุรกิจและเป็นนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 3 เป็นผู้อำนวยการกอง กงทะเบียนธุรกิจและ นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร โจทก์ในฐานะกรรมการของบริษัทได้เรียกประชุม ใหญ่สามัญประจำปี ของผู้ถือหุ้นแทนผู้ที่ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการตามวาระโดยคงมีโจทก์เป็น กรรมการบริษัทแต่ผู้เดียว ต่อมาโจทก์นำมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นไปยื่นขอจดทะเบียนต่อสำนักงาน ทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นนายทะเบียนสำนักงานดังกล่าวขณะนั้น แต่สำนักงานดังกล่าวไม่รับจดทะเบียนตามคำขอของโจทก์ โดยอ้างว่าการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นไม่ ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมกรรมการและไม่มีหลักฐานว่ากรรมการต้องพ้นตำแหน่งตามวาระ โจทก์ทำหนังสือคัดค้านคำสั่งไม่รับจดทะเบียนดังกล่าวต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร จำเลยที่ 2 ในฐานะนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร มีหนังสือยืนยัน ไม่รับจดทะเบียนตามที่โจทก์ร้องขอโดยอ้างว่าการนัดเรียกประชุมผู้ถือหุ้นมิได้จัดขึ้นโดยมีมติของ คณะกรรมการจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย การกระทำของจำเลยเป็นการโต้แย้งและขัดขวางสิทธิอัน ชอบธรรมของโจทก์และบริษัท ขอให้บังคับจำเลยที่ 3 ในฐานะนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร และจำเลยที่ 1 ในฐานะต้นสังกัดรับจดทะเบียนตามคำขอของโจทก์จำเลยทั้งสาม ให้การว่า การเรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปีของผู้ถือหุ้นกระทำไม่ถูกต้องตามกฎหมายและ ข้อบังคับตามบริษัท โจทก์ผู้เดียวเป็นผู้เรียกประชุมโดยไม่ได้รับความเห็นชอบของกรรมการอื่น หรือมีมติของคณะกรรมการเรียกประชุมแต่อย่างใด ผลของการประชุมใหญ่จึงไม่ชอบ จำเลยที่ 2 จึงปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการและอำนาจกรรมการ โจทก์เป็นเพียงกรรมการ ของบริษัทไม่มีอำนาจลงชื่อแทนบริษัท จึงไม่มีอำนาจฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 3 ใน ในฐานะนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครและจำเลยที่ 1 ในฐานะต้นสังกัดรับจดทะเบียน ตามคำขอของโจทก์จำเลยทั้งสามอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนจำเลยที่ 1 และที่ 3 ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์ฟ้องคดีในนามของโจทก์ซึ่งเป็นกรรมการของบริษัทมิใช่ฟ้องในฐานะ
ทำการแทนบริษัท เพื่อบังคับให้จำเลยรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการและอำนาจกรรมการ
ของบริษัทให้โจทก์เป็นกรรมการแต่เพียงผู้เดียวมีอำนาจลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของ
บริษัท อันถือได้ว่าโจทก์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงมีอำนาจฟ้องคดีขณะยื่นฟ้อง แต่เมื่อปรากฏ
ว่าโจทก์ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทและไม่ได้เกี่ยวข้องกับบริษัทอีกต่อไปแล้วทั้ง
ที่ประชุมวิสามัญของผู้ถือหุ้นได้มีมติเป็นเอกฉันท์ยืนยันว่าคณะกรรมการของบริษัทประกอบด้วย
กรรมการ 2 คน ซึ่งไม่ใช่โจทก์ จึงถือว่าโจทก์ไม่มีส่วนได้เสียโดยตรงในคดีนี้อีกต่อไป อำนาจฟ้อง
ของโจทก์จึงหมดลง ไม่มีอำนาจฟ้องอีกต่อไปพิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์

องค์คณะ

ชลุตม์ สวัสดิ์ทัต · สุรัช รัตนอุดม · ดำรง อุณหวัฒน์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1194/2527>